

ПРИКАЗКА ЗА СВЕЩИЦАТА

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Живял някога един велик цар. Той имал трима сина и три дъщери. Когато дошло време да умира, царят повикал синовете си и им рекъл:

— Деца мои, цялото си царство оставям на вас, живеете, както знаете и както искате, само не погубвайте трите си сестри. Омъжете ги за първия, който ги поиска.

Дал царят на най-малкия си син скъпоценен камък и му поръчал:

— Пази го, той ще ти помогне при нужда.

После посочил на тримата черната планина и добавил:

— Не ходете на лов в тази планина. Можете да отивате на червената и на бялата, там не е опасно.

Царят умрял. Погребали го синовете му, както подобава на неговия царски сан, и се облекли в траур. Изминали се два месеца. Веднъж на мръкване долетял един бухал и кацнал на големия камък пред вратата на двореца. Бухалът изпратил човек при братята да им каже, че иска най-голямата им сестра за жена. Грабнали тоягите си двамата по-големи братя: „Изгонете го! Кой ще даде сестра си на бухал?“

А най-малкият брат хванал за ръка сестра си, извел я и я дал на бухала.

— Аз няма да наруша волята на баща си — казал той.

Бухалът качил девойката на гърба си и отлетял.

На другия ден дошъл един вълк и поискал за жена по-малката им сестра. По-големите братя дали и на вълка същия отговор, но най-малкият брат извел сестра си и я дал на вълка.

На третия ден долетял сокол и поискал за жена най-малката сестра. Най-малкият брат дал и нея, качил я соколът на гърба си и отлетял в облаците.

Омъжил така най-малкият брат и трите си сестри и си помислил: „Едното желание на баща си изпълних точно, без да го наруша, но на черната планина все пак ще отида. Искам да видя какво толкова опасно има за човека там.“

Отишъл той на лов в черната планина. Цял ден обикалял с коня си, но нищо не убил — ни звяр, ни птица; никакво растение дори не видял. Пренощувал там и на сутринта отново тръгнал. Пак нищичко не намерил — пусто, мъртво било всичко наоколо му. Стигнал до едно блато, гледа — сред блатото плува гъска, но се клатушка така, като че

или краката, или крилете ѝ са пречупени — „Нищо не намерих, нищо не убих, поне тази гъска да застрелям, иначе ще умра от глад“ — помислил си момъкът. Прицелил се, гръмнал, но не можал да улучи. Гъската се гмурнала във водата, и се показала съвсем на друго място. Стрелял, стрелял момъкът, изстрелял всичките си патрони, но не можал да улучи гъската. Ядосал се той, метнал се на коня и се спуснал да я гони. А гъската се появява ту тук, ту там, ту под краката му изплувала, ту съвсем далеко се показвала. Подмамила го навътре в блатото и изчезнала, а момъкът паднал заедно с коня във водата и взел да потъва. Успял той все пак да изплува, но си оставил там и коня, и бронята, и всичкото си оръжие.

Излязъл момъкът от водата гладен и мокър до кост. Огледал се и видял далеко, някъде навътре в гората, светлина. Тръгнал към нея. Вървял, вървял, стигнал до едно селище. Гледа наоколо — само бухали и кукумявки. Орат, сеят, всякаква работа вършат. Приближил се до тях момъкът и им казал:

— Ей, вие, бухали-бухали, бухалово царство! Разбирате ли от поздрав, можете ли да говорите, имате ли стопанин или господар?

— И от поздрав разбираме, и да говорим можем, и господар си имаме — отговорили бухалите. — Нашият господар си доведе за жена дъщерята на източния цар и сега ние всички празнуваме.

— Покажете ми тогава къщата на господаря си!

Показали му най-голямата и най-красивата къща.

Приближил се момъкът до царския дом и още отдалеч зърнал и познал най-голямата си сестра. Изтичала тя да посрещне брата си, прегърнала го и го целунала. Влезли вътре, седнали и почнали да се разпитват един друг. Вечерта сестрата казала на брат си:

— Братко, влез сега в другата стая: ще си дойде царят бухал и се страхувам да не те закачи с ноктите си или с клюна.

След малко дошъл бухалът, отърсил се от бухаловата си премяна и се превърнал в прекрасен момък. Приближил се до жена си, прегърнал я и попитал:

— Защо ми мирише на човек?

— Летял си над земята. Кой друг освен тебе ще внесе тази миризма? — отговорила му тя.

А после добавила:

— Какво би сторил, ако един от братята ми дойдеше тук?

— На най-големия и на средния ще изкълва очите, но най-малкия ще прегърна и целуна.

— Тук е най-малкият ми брат — каза жена му и извела брат си. Прегърнал го бухалът и го целунал. А после го попитал защо е дошъл. Момъкът му разказал всичко.

— Това не е гъска, а девойка — обяснил бухалът. — Аз цели три години се мъчих да я стигна и не можах, че ти ли ще я хванеш?

— Значи никога не ще мога да я улова?

— Не мога да ти помогна в това — отвърнал бухалът, — но вълкът може би ще те научи как да постъпиш.

Отишъл най-малкият брат при втория си зет — вълка. Вълкът му разказал, че и той две години преследвал тази девойка, но все не успявал да я хване.

— Може соколът да ти помогне — добавил той.

Отишъл братът и при третия си зет. Зарадвал му се соколът много. Разказал му момъкът всичко.

— Напразно се мъчиш да хванеш тази птица — казал соколът. — Това не е гъска, а девойка с невиждана под слънцето красота, която плува в образа на гъска. Цяла година я преследвах, издигах се в облаците и от небето се спусках върху нея, но щом усети движение във въздуха, тя се гмурка чак до дъното на блатото и се скрива. Никой не може да я хване и никой не ще ти помогне в това. Има само един змей — наполовина вкаменен, — може би той ще ти каже как да я хванеш.

Момъкът веднага тръгнал да търси змея. Дълго го търсил той и най-после съзрял, че някой стои изправен като дърво на върха на планината. Приближил се момъкът, разбрал, че това е змеят, и му казал:

— Здравей, бащице!

— Мини от другата ми страна — продумал змеят. — Имаш късмет, че ме нарече бащице, иначе добро нямаше да видиш! Как си се осмелил да дойдеш тук при мене?

Разказал му момъкът за себе си, а змеят рекъл:

— Аз бях цар на всички змейове. Имах осем жени. Поисках да взема, за жена и тази девойка. Реших да я грабна и да я направя своя девета жена. Далеч отук е нейното жилище и всяка вечер тя се връща от блатото в къщи. Въмъкнах се вътре и се скрих, но тя разбра това и изпрати срещу мене вятър, дъжд и град. Спуснах се с всички сила да

бягам далеч от нея; още мъничко и щях да премина границата на нейните владения — с единия си крак бях стъпил вече на своя земя, когато вятърът ме настигна, и аз се вкамених наполовина. Знай, че ако някой ѝ отиде на гости, тя ще го приеме добре и няма да му направи нищо лошо; но поиска ли я за жена, трябва да я застави да продума три пъти. Ако не успее да направи това, ще загуби главата си. По-добре съвсем да ме беше убила, по-добре да не бях напушал родната си земя! — добавил змеят.

Благодарил му момъкът и тръгнал. Вървял, вървял, стигнал до дома на девойката. Влязъл вътре, легнал на миндера и си помислил: „Толкова различни приказки и песни знаая, че всякак ще я накарам да заговори“.

Надвечер девойката се върнала в къщи и си легнала срещу него. Толкова красива била, че като я гледал, момъкът забравил всичко, което знаел и бил чувал някога. Времето минавало, а той уста не можел да отвори, лежал, мълчал и само си мислел: „Нощта ще измине, а на сутринта и на мене, както на другите, ще отсекат главата“. И изведнъж си спомнил за скъпоценния камък, който му подарил баща му, преди да умре. „Кога друг път, ако не сега, ще ми послужи този камък?“ — решил на ума си той, извадил камъка и му казал:

— Помогни ми сега, ако можеш!

В краката на девойката горяла свещ. Сложил момъкът своя скъпоценен камък до свещта, а той ѝ заговорил:

— Свещице, виждаш, че господарите ни са в тревога. Да поприскаваме, да им разкажем нещо, за да ги поразвлечем малко.

— Не ми се приказва — отвърнала свещта. — Главата ми е пламнала: от вечерта са ме запалили, до утре цялата ще се стопя!

— Тогава аз ще разкажа нещо — казал скъпоценният камък и започнал: — Вървели заедно поп, шивач и столар. Спрели се по пътя да пренощуват в гората. Наклали огън и насядали около него. Когато им се доспало, решили да пазят поред, за да не ги изядат през нощта зверовете. Хвърлили жребий и на столаря се паднало да пази пръв. Заспали попът и шивачът, а столарят, за да не го обори дрямката, извадил инструментите си, издялал прекрасна дървена жена и я подпрял на близката ела. Изтекло времето на столаря и станал да пази шивачът. Видял той дървената жена и за да не му се приспи, започнал да ѝ шие дрехи. Ушил ѝ разкошна рокля, облякъл я като невеста и я

подпрял на дървото. Дошло ред на попа да пази. Видял той жената под дървото и си помислил: дали не е дявол. „Човек ли си, или дявол?“ — извикал той. Жената не отговорила.

„Коя си ти, нещастнице?“ — попитал попът. Жената продължавала да мълчи. Попът не бил от страхливите, приближил се до нея, хванал я за ръката, понечил да я хвърли в огъня и тогава видял, че е дървена. Разбрал той каква била работата и почнал да се моли. Молил се, молил се, докато жената оживяла. Какво ще кажеш, свещице, на кого е тази жена — та столаря, на шивача или на попа? — попитал скъпоценният камък.

— Остави ме на мира! Главата ми е пламнала, до сутринта ще изгоря — отвърнала свещта. — Нищо не зная.

Надигнала се хубавицата от мястото си и се скарала на свещта:

— Ах, ти, нещастнице, как тъй не знаеш? Напразно ли си живяла при мене? Кажи, че е на столаря — той пръв е започнал. Ако столарят не беше я направил, кого би облякъл шивачът или кого би оживил попът?

„Обади се веднъж“ — помислил си момъкът.

— Хайде, свещице, сега е твой ред! — казал скъпоценният камък.

— До приказки ли ми е — главата ми е пламнала, до сутринта ще изтлея — отвърнала свещта.

— Тогава пък аз ще ти разкажа — казал скъпоценният камък и започнал: — Вървели трима души: бързоходец, ясновидец и знахар. Бързоходецът не го сдържало, приискало му се да побърза и казал на ясновидеца: „Я погледни, братко, в огледалото на съдбата, може би има някой болен. Знахарят ще приготви лек, а пък аз ще притичам, ще го отнеса и ще го излекуваме.“ Ясновидецът погледнал в огледалото на съдбата и казал: „В една страна е болен царският син, може да го излекуваме“. Знахарят приготвил лекарство, бързоходецът свалил от краката си воденичния камък и изхвърчал, занесъл лекарството на болния. Така царския син бил излекуван. Какво ще кажеш, свещице, кой е излекувал царския син — бързоходецът, ясновидецът или знахарят?

— Остави ме на мира! — отвърнала свещта. — Стига ми моята мъка, главата ми е пламнала.

— Ах, ти, проклетнице! — извикала девойката. — Кажи, че този, който е занесъл лекарството, той е излекувал царския син.

„Това е вторият път“ — помислил си момъкът.

— Хайде сега ти разкажи нещо, свещичке — обърнал се скъпоценният камък към свещта. — Все аз разказвам, а ти мълчиш.

— Не ми е до приказки! Не виждаш ли, че цяла горя — рекла свещта.

— Тогава аз ще ти разкажа още нещо, ако не ми се разсърдиш — казал скъпоценният камък и започнал: — Вървели мъж, жена и шурей. По пътя ги нападнали разбойници, ограбили ги и отсекли главите на двамата мъже. Заплакала жената, заоплаквала мъжа си и брат си. Изведнъж на близкото дърво кацнали гълъби, хвърлили долу едно клонче и заприказвали: „Да знае жената, да вземе това клонче и да докосне с него мъртвците — ще оживеят!“ Чула ги жената, взела клончето, докоснала с него мъртвците и ги съживила. Само че за нещастие главата на мъжа ѝ зараснала за тялото на брат ѝ, а главата на брат ѝ — за тялото на мъжа ѝ. Какво ще кажеш, свещичке, на кого трябва да бъде тя жена?

— Остави ме на мира, стопих се, умирам, съзнание губя вече — по-шушнала свещта.

— Ах, ти, проклетнице! — извикала девойката и дори скочила от мястото си. — Като че ли не си живяла с мене, та не можеш и да отговориш! Кажи, че тя трябва да бъде жена на този, който носи главата на мъжа ѝ!

— А ти ще бъдеш моя! — извикал момъкът и прегърнал хубавицата.

Направили богата сватба. И нашата приказка свърши вече.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.